

STIFTELSEN INTERNATIONELLA
VADSTENA-AKADEMIEN

10 år

PROGRAM

1974

Innehållsförteckning:	Sid
Eve Malmquist	3
Bruden som försvann, program	4
Sista Resan, program	6
Eberhard Eyser	9
Stellidaura, program	10
Just då de längsta skuggorna . . . , program	13
Antti Koskinen	17
Charles Farncombe	19
Bertil Berthelsson, Kort historik	20
Åke Sällström, Att forska för Vadstena-Akademien	22
Leif Thybo	29
Thore Pettersson	31
Paul Lindblom, Finna nya vägar för kulturell verksamhet	33
Musikskådespel presenterade i Vadstena 1967 - 74	34
Lärare	37
Några medverkande	38
Stiftelsens styrelse 1974	40
Arnold Östman	42

Välkommen till musikfestivalen i Vadstena

Och så stundar då ännu en sommar i Vadstena — en sommar, "full av doft och sken" och musikaliskt väljud. På nytt bjuder Internationella Vadstena Akademien in till festlig samvaro, centrerad kring sång, musik och teater i en sällsynt inspirerande kulturhistorisk miljö.

Årets spelplan ger en antydning om att Akademien fortsätter sin verksamhet efter samma principiella riktlinjer som tidigare men i ökad omfattning och med än ytterligare stegrade kvalitetsambitioner. Programmet innebär en mycket kraftig anspänning av alla tillgängliga krafter från Akademiens sida — både personellt och ekonomiskt. Vi hoppas emellertid på detta sätt kunna ge en betydande genomslagskraft åt Akademiens 10-årsjubileum.

Under den relativt kortvariga tidsperiod Vadstena Akademien existerat har dess verksamhet kunnat glädja sig åt en ständigt växande uppmärksamhet och uppskattning långt utöver landets gränser. Det ges många vittnesbörd från såväl publik som fackfolk från olika delar av världen att Vadstena är på god väg att inregistreras som ett musik- och kulturcentrum med vidsträckt internationell attraktionskraft. En positiv inställning av detta slag ger oss självfallet härlig stimulans för vårt fortsatta arbete men kräver också ödmjuk självbesinning och balanserad måttfullhet i utnyttjandet av tillgängliga resurser.

Resultaten av det omfattande utvecklingsarbete, som utförs i Akademiens regi inom såväl musikvetenskaplig forskning som i instuderings- och produktionsverksamhet hoppas vi i fortsättningen ska kunna komma en vidare allmänhet tillgodo i ännu större grad än tidigare genom distribution via radio, TV, grammofon etc.

Men en upplevelse via massmedia kan aldrig helt ersätta ett personligt besök på platsen.

Vi vill därför uppmana alla musikälskare som så kan att söka sig till Vadstena någon eller några gånger i sommar.

Väl mött till årets musikfestival vid Vätterns östra strand.

Eve Malmquist

GAMLA TEATERN Premiär: 18 6 juli kl. 20, uruppförande. Följ. förest.: sö 7, ti 9, on 10, fr 12 och lö 13 juli kl 20. Prel. förest. sö 14, ti 16, on 17, fr 19, lö 20 och sö 21 juli kl. 20.

BRUDEN SOM FÖRSVANN

Lo sposo senza moglie av Domenico Cimarosa, 1784

Översättning: Åke Sällström, Arnold Östman

Regissör: Per Erik Öhrn

Dirigent: Arnold Östman

Repetitör: Laszlo Horvath

Kulisser: Barbro Karnfält (medhjälpare Peter Häggqvist, Agneta Johansson)

Scenmästare: Poul Gnat

Regiassistent: Catharina Olsson

Rekvisita: Camilla Staern

Masker: Agneta von Gegerfelt,
Ingegerd Hellman

Dräkter från Norrköping-Linköpings
Stadsteater.

Personer i den ordning de uppträder:

Marcotondo	Bo Armand Olsson
Fidalma	Annika Falk
Pantaleo	Bo Leinmark
Laurina	Maud Hamnerud
Pipetto	Gösta Zachrisson
Beatrice	Siv Sjöberg
Caramella	Mats Andersson
Solistkvartett	Annika Bartler
	Hans Peter Edh
	Eva Hallberg
	Lars Tibell

Pantaleo – är en snål adelsman, så rädd om sina pengar, att han vägrar gifta bort sin syster ståndsmässigt. Han vill nämligen inte betala hennes hungift. Så han klär ut en av sina bönder till greve och försöker tvinga honom att äkta system, utan ersättning givetvis.

Beatrice – Pantaleos syster, är emellertid listig nog att smita sin väg på själva bröllopsfesten. Hon vill inte alls bli bondhustru och försaka ett liv i överflöd. Men när hon får tillfälle att sätta klorna i en mycket rik och mycket adlig hästhandlare, tvekar hon inte ett ögonblick.

Caramella – heter hästhandlaren. Rik, rik och självgod, slösaktig, lösaktig och enfaldig.

Pipetto – är den fiffige caféägaren, som parar ihop dem. Han är, vad man skulle kalla, om sig och kring sig. Det är givetvis mot en skäligen ersättning han konspirerar med Beatrice för att få Caramella fast.

Fidalma – hoppas på att bli gift med Pantaleo. På så sätt skulle hon både klättra några pinnhåll på den sociala stegen och få ett bra ekonomiskt utgångsläge. Men först måste alltså Beatrice bli bortgift.....

Laurina – är piga hos Pantaleo. Det är ett föga avundsvårt arbete, och när den driftige Pipetto erbjuder sig, slår hon så klart till. En egen företagare är inte fy skam.

Marcotondo – slutligen, är den arme bonden, som hamnar mitt i rävspelet, bland dessa människor, förlorade i lättja, kättja, högmod, avund, vrede och frosseri och framförallt besatta av GIRIGHETEN, känner han sig lite bortkommen.

Utspökad, hånad, hunsad och förlöjligad blir han, men får han bra sympatier till sist, så är det inte en tillfällighet.

Per Erik Öhrn
regissör

Musiker

Monica Andersson, Gunnar Eklund, Peter Fellin, Siv Gadćus, Ann-Marie Hofer, Gunilla Hofer, Kathalin Nemeth, Nils Erik Sparv, Charlotta Wargert – violin, Iréne Eriksson, Eberhard Eyser – viola, Kerstin Hellman – violoncell, Magnus Eriksson – kontrabas, Barbro Lindvall, Leif Österlund – flöjt, Carl Johan Nordin – fagott, Lennart Johansson – valthorn, Laszlo Horvath/Arnold Östman – cembalo.

SISTA RESAN

Scenisk kantat för två röster, klarinett och tonband av Eberhard Eyser 1973

Libretto Axel Strindberg

Utställning av tavlor och textiltryck av Margaretha Petré

"Sista resan du är från mig själv" viskar Virginia till Marcel. Hon gjorde slut en gång – nu kommer han och hälsar på. Han blir förskräckt då han ser hennes ansikte för hon är så förändrad. Var det hans fel eller är hon sjuk?

Personer:

Virginia Siw Sjöberg

Marcel Bo Annand Olsson

Klarinett Peter Carlsson

Instudering Arnold Östman

Sista Resan av Axel Strindberg

Virginia: Marcel, men är det du? Som varit bortflugen i flera år . . .

Marcel: Virginia, Virginia!

V.: Som du såg ut, hahahaha, en lång giraff med gråt i halsen.

M.: Men vad skulle jag tro?

V.: . . . men vad skulle du tro? Om mig . . . är jag förändrad, säg?

M.: Din mun, o Gud, vad jag har älskat dig!

V.: Men kom då, närmare, litet närmare . . . du är väl inte rädd?

M.: Nej, du måste veta att jag är bunden numera på annat håll. (V. går ifrån honom)

M.: Virginia . . .

V.: Låt bli mig!

M.: Men vad menar du?

V.: Ingenting alls, låt mig vara!

M.: Vad hände den gången för två år sedan?

V.: Det var den gången jag aldrig kunde komma.

M.: Men det kom ett brev.

V.: Brev . . . det brevet har jag allt hört talas om . . .

M.: Hört talas om, hört talas om! Var det inte du? Vem annars? Vem?

V.: Någon annan . . .

M.: Någon annan! Jag kan väl inte tro allt som – Virginia, men sitt inte där och stirra!

V.: O, förlåt, Marcel, jag var visst borta. Var det länge, tror du, att jag var nå'n annanstans? (M. stirrar oförstående på henne)

V.: O Gud! Då har du sett det! (brister i häftig gråt)

M.: Ta min hand, Virginia! De vet att jag kan hjälpa dig. (hon lyder)

V.: Dina händer (drar hans händer försiktigt över sina axlar). Så mjuka, varma händer, (drar hans händer försiktigt över sina axlar). Så mjuka, varma händer . . . (drar dem ner mot bröstet) vågar aldrig, ingenting, vågar ingenting, (pressar dem hårt mot sig, skriker till, gör sig fri). O, gå bort – nej låt mig vara!

M.: Virginia, hur kan jag skrämma dig, vad är det som har hänt?

V.: Du vet inte du . . . kanske är det inte jag, som står här och ser på mina armar, händer, kläder . . . främmande för hela detta skal . . . jag avskyr detta hölje, jag avskyr, jag avskyr . . . O, om vi en gång kände, skulle himlen rämma . . . ljus, o vita ljus, som störtar, faller – pelare, en vit ruin . . . O vingar, vingar . . . o, det lyfter mig. Jag hisnar, jag fryser . . .

V.: Djupt o djupt dämnare, röda sten som lyser . . . nära, nära, växer. Röda klotet – jorden . . . O, där ser jag . . . går hon själv så levande . . . i vita rena kläder, så god, så skön.

M.: Nu är allting över, hör du mig? Virginia, nu är allting över.

V.: O, om vi en gång kände henne från andra sidan . . . Någon dröjer i vår närhet . . . annan . . .

M.: Någon annan? . . .

V.: O, mitt vita tempel . . . silverstoff, som föll från rymden . . .

M.: Virginia!

V.: Eldkastad blir blodros före gryningen igen. Tystnaden gör fri . . . när havet ligger, häver sig och andas sakta . . . ensam med din evighet. Du vet att du är halvvägs nere . . . Jag är drunknad. Ögonen! Det kommer ögon simmande i sitt gröna hav, stingande! Jag hatar detta gröna hav, och dig och alla!

M.: Virginia, dig som jag älskade!

V.: Jag är så rädd . . . hör så många rop från sjön . . . som hajars gap jag ser dem över mig som vita huvuden!

M.: Virginia, jag ville precis bara . . . Jag har varit på ön i tre veckor redan. Jag deltar i professor Behrings expedition. Jag ville bara höra, hur det var med . . . Jag reser ju redan i kväll.

V.: Resa . . . du skall resa? Ta mig med då, Marcel. Kyss mig, Marcel!

M.: Nej, det är orätt.

V.: Kyss mig !! (de kysses)

M.: O, Virginia, så står vi här som förra gången . . .

V.: Det är inte förra gången, det är nu, nu, nu!

M.: Men vad vill du?!

V.: Nej, gå nu, Marcel, gå nu och ordna plats på båten! Nej, gå, gå, gå! Jag måste vara ensam och göra upp mitt liv.

M.: Virginia . . .

V.: Nej! Kom inte nära mig, gå! (Hon nödgar honom gå. Stirrar med tomma ögon i intet, går ut. — Efter en stund kommer Virginia in igen, sätter sig på en stol i den halvöppna verandadörren. Hon har ett par solglasögon på sig. En avlägsen kyrkklocka slår fem.) (Marcel kommer tillbaka)

M.: Virginia, käraste! Vi gör som du vill: vi reser tillsammans! Jag gjorde som du, rent bord med allt, med henne som väntade där hemma, nu finns det bara du och jag . . . jag älskar dig. (Virginia sitter orörlig)

M.: Virginia, du svarar inte?

V.: Det blev ändring.

M.: Ändring?! Men kära, förstår du inte? Det är för sent, att . . .

V.: För sent bland människor . . .

M.: Men säg då, vad är det som har hänt?

V.: Jag ser på solen . . . nu sjunker den . . . som vi alla . . .

M.: Satans nycker !! Skall jag kasta mitt liv över bord för ingenting?!

V.: Liv över bord . . .

M.: Två människor . . . och på ett ögonblick skall allting rasa sönder och det för andra gången! Du skäms att visa dina ögon, du skäms bakom svarta glas. (V. tar av sig solglasögonen, stirrar orörlig på honom)

M.: Ett enda fattigt ord, Virginia, men du låter allting gå i kvav . . . den ende vän . . .

V.: En förlorad vän . . . på botten av ditt hav . . . där finner du ditt skepp, Marcel . . . när havet ligger glasklart till . . .

M.: Virginia . . .

V.: O, Marcel, om jag inte kan stanna och inte kan fly . . . vart skall jag ta vägen? . . . Den enda resan nu är från mig själv till henne du skall möta, så ren och vit . . . så ljuvligt ren och vit . . . (M. stryker henne över håret)

V.: Akta dig, kom inte nära! (rycker till sig dolken)

M.: Lägg undan vapnet, du. Jag tänker inte röra dig.

V.: O, jag kan dansa för dig . . .

Art allt må uppenbaras i mitt vita tempel. Hon är inte längre hon . . . är inte längre jag . . . men något stort, gudomligt, o — (hon utför en rituell dans, håller dolken mellan sina händer, når en kulmen) jag hatar, jag hatar grönt, jag hatar dig och mig och alla! (Kastar sig med dolken över Marcel, som parerar hennes anfall. Hon tappar vapnet och sjunker kraftlös ner i MarceIs famn.)

M.: Virginia!

(från hamnen hörs båtens avgångssignal)

M.: Båten, nu går den. Det var sista resan det . . . Och för oss med (leder ut V. som lyder honom viljelös).

V.: Jag ville . . . det aldrig . . .

(båtens andra avgångssignal)

Kantaten har spelats in på grammofonskiva i samarbete med Rikskonserten, skivmärke Caprice. Skivan utkommer under hösten 74.

Viljan och förmågan till nyskapande inom Vadstena-Akademien tar sig uttryck i ett djupt engagemang i de musikaliska och musikdramatiska verkens egenart — detta gäller både de äldre och de nykomponerade verken. De många unga begåvningarna, som söker sig till denna verksamhet, är ett bevis för vitaliteten i företaget: akademiens produktioner präglas av ambitionen att söka närhet till det tidsdokument, som all konst utgör.

Slutligen kan Vadstena-Akademien erbjuda närapå ideala villkor för vår tids musik — en inspirerande miljö, en entusiastiskt stämd ungdomlig sång- och instrumentalistskara, jämte en frisk nyfikenhet hos sin publik. Allt stimulerande omständigheter, som för oss tonsättare är upphov till stor glädje och tacksamhet.

Eberhard Eysler

VDSTENA SJÖTT, BRÖLLOPSSALEN Premiär: on 31 juli kl. 20, uruppförande. Följ. förest.:
fr 2, lö 3, ti 6 och fr 9 augusti kl. 20. Prel. förest.: lö 10 augusti kl. 20.

STELLIDAURA

Neapolitansk opera av Francesco Provenzale, 1678. Libretto: Andrea Peruccio

Regi: Göran Järvefelt
 Regiassistent: Catharina Olsson
 Repetitör: Laszlo Horvath
 Scenbild: Barbro Karnfält (medhjälpare Peter Häggqvist, Agneta Johansson)
 Inspicient: Poul Gnatt, Sture Johansson
 Rekvisita: Camilla Staern
 Masker: Agneta von Gegerfelt, Ingegerd Hellman
 Dirigent: Arnold Östman

Dräkter och peruker har lånats från Operan och Dramaten. Fondgobelängen har lånats från Östergötlands Museum.

Personer:

Orismondo, furste	Göran Fransson
Stellidaura, furstinna i Orismondos vård	Marianne Johansson
Armidoro, Orismondos väpnare och vän	Andrew Dalton
Lucilla, piga	Anita Soldh
Giampetro, betjänt	Curt Appelgren

Musiker

Lars Brolin, Predrag Novovic — violin, Åke Hedlund — viola, Lennart Sköld — viola da gamba, Ingrid Modin — violoncell, Alf Petersén, Jan Wallin — kontrabas, Gunnar Kinberg, Barbro Lindvall — flöjt, Arve Rosell — oboe, Carl Johan Nordin — fagott, Jim Lindeborg, Ann Marie Sundberg — trumpet, Bertil Ingwaldsson — luta, Laszlo Horvath, Arnold Östman — cembalo. Slagverk.

De tidstroga instrument som orkestern spelar på har delvis lånats från Musikmuseet, Stockholm.

Handlingen utspelas i Orismondos palats.

AKT I

Orismondo avslöjar för nattens skuggor sin obesvarade kärlek till Stellidaura. Lucilla, som ser hur alla älskade lider, vill inte ha med kärleken att göra. Lucilla söker Armidoro för att ge honom en biljett från Stellidaura. Orismondo, dold av mörkret, säger sig vara Armidoro. Orismondo tänds av svartsjuka när han läser biljetten och beslutar sig för att slå ned sin rival. Giampetro delar Lucillas uppfattning, att kärleken bara ställer till elände och gör folk till dårar. Armidoro loyprisar sin älskade Stellidaura inför nattens stjärnor. Orismondo störtar fram och försöker döda honom. Stellidaura kommer utspringande och brister i gråt, när hon ser sin älskade ligga sårad. Stellidaura vill hämnas i hans ställe och utmanar den okände förrädaren till strid. Orismondo, som ej vill strida med den kvinna han älskar, tar till flykten, sedan han antagit Armidoros utmaning att göra upp, när såret läkts. Stellidaura och Armidoro förklarar varandra sin kärlek.

AKT II

Orismondo beskriver i ett brev sina känslor för Stellidaura. Giampetro och Lucilla förstår ej, varför kärleken för med sig så mycket plåga och strid. De tycker, att strida ska man bara göra, när man är hungrig. Armidoro har också skrivit ett kärleksbrev till Stellidaura. Orismondo och Armidoro bedyrar varandra sin vänskap, samtidigt som de brinner av svartsjuka och hat. Lucilla tycker synd om alla älskande och finner större nöje i att utmanas av Giampetro på kortspel. Stellidaura får sina båda tillbedjares brev, vilka i hastigheten förväxlats. Stellidaura blir rasande över Orismondos fräckhet, men går in för att skriva svar på Armidoros brev. Armidoro grips av förtvivlan, när Lucilla meddelar, att Stellidaura ej vill se honom mer och sliter hennes svarsbrev ur Giampetros hand i tron att det är till Orismondo. (I själva verket är det ett kärleksbrev till honom själv.) Orismondo vill hämnas sin rivals skymf och ta till vapen. Stellidaura bedyrar Armidoro sin trohet och kärlek, men hans svartsjuka stöter henne tillbaka.

AKT III

Orismondo längtar efter Stellidaura och vill drömma om henne. Stellidaura kommer, förklädd till man, för att ta hans liv. Armidoro, som vakar över sin vän och rival, hejdar henne. Stellidaura vägrar att ge sig till känna och förklarar, att hon hellre vill dö. Rivallerna kastar henne brutalt till marken och lämnar henne. Stellidaura, skickar i sin förtvivlan Lucilla till Armidoro, för att säga honom, att hon nu går i döden för hans skull. Armidoro röres djupt av hennes kärlek. Stellidaura gör ännu ett försök att skada Orismondo, men han skyddas av sin vän även denna gång. Orismondo inser att han måste ge upp. Kärleken mellan Stellidaura och Armidoro är alltför stark. Orismondo belönar Armidoros trofasthet med att ge de älskande sin välsignelse.

Sens morale: Kärlek föder kärlek
 Godhet föder godhet

Göran Järvefelt
 regissör

VADSTENA SLOTT, RIKSSALEN Premiär: sö 4 augusti kl. 15, uruppförande. Följ. förest.:
on 7 kl. 16, lö 10 och sö 11 augusti kl. 15.

JUST DÅ DE LÄNGSTA SKUGGORNA.....

Skulptur – text – ljud – komposition av Björn Erling Evensen, Östen Sjöstrand och
Sven-Erik Bäck, 1974

Dirigent: Arnold Östman

Inspicient: Poul Gnatt

Sångare: Carl Appelgren, Marianne Johansson, Anita Soldh

Musiker från regionmusikavdelningen i Strängnäs:

Åke Anderlund – flöjt, Hans-Erik Johansson – klarinett och bas, Eddy Johnson – fagott,
Rune Ohlsson – horn, Torsten Andréasson – trumpet, Stefan Wiik – trombon, Lars K
Carlsson – xylofon och slagverk, Agne Andersson – vibrafon mm, Nils Åke Pettersson
– slagverk, Sune Hansson – slagverk.

JUST DÅ DE LÄNGSTA SKUGGORNA ... av Östen Sjöstrand

I

Det finns ett kritiskt ögonblick, en kritisk stund
att uppmärksamma i den tidiga timmen,
eller om kvällen,
just då de längsta skuggorna
tar avsked av solen.

Ett nästan omärkligt skuggspel,
där ljuset plötsligt, på en miljondels sekund,
gnistrar sin kod
av sjuhundrasjutusen tecken samtidigt!

Just då gäller det mer än en reflex,
en anmaning, ett råd,
mer än en tredubbel trafikorsning
med fyrdubbla filer.

Du vet det, för ljuset väcker oss till inre följsamhet,
vi människor och himlakroppar –

Drömmen om mannen av Bertil Schütt och Eöörhard Eyscr uruppfördes på Petrus Magni-scenen i
Vadstena sommaren 1972. (Siv Gadcus, Monica Sjöholm, Dieter Schlee och Hans Peter Edh).
Föreställningen gästspelade på Södra Teatern i Stockholm hösten 1973. (Foto Lars Janda)

II

Därute råmar isen som svältande, övergivna kriter
 i blåsvart skymning;
 januari gav oväntat fem timmar och femtiofem minuter
 av blå luft och sol och en utblick
 mot en okänd skogshorisont.

koltrasten, koltrasten väcker oss till sotsvart,
 gulglimmande väntan, till en lyssnande tystnad
 i den långa sommarkvällens svalka.

Nej, murar och valv skall inte stå emot.
 Men murar och valv är
 och försynliga fängelset.

O hammarslag ur stenen!
 Pneumatiska borrar
 som genom den kvävande stenen
 vill bryta sig ett andningshål, luft!

Och därnere, härnere (just under foren),
 dag för dag,
 det outhärdliga mumlet av ett tropiskt tungomål,
 gömt, kuvat
 i tankar av sten!
 O människoröst! —

III

Som busksnår klamrar sig fast
 vid den avgrundshöga klippan,
 som ett försande vatten
 lyfter sitt blänkande svärd,
 är den Eviges lag
 i ditt bröst: makt och vanmakt,
 forntidsprakt och framtidssyn!
 Och sär som läks
 i den stjärnklingande nattkylan.
 Men när skall vi någonsin återse,
 om morgonen, den ljusa världen?

IV

Det ljusnar.
 Och den ondsinta fågeln
 höjer sin rutinerade,
 skoningslösa näbb . . .

Har du sett den minsta skåran
 i stenen, i den rufflade ytan?
 Där finns något att lära . . .

Å, ett träds minsta gren
 skall finna den kritiska punkten
 där den fasta materien spricker,
 blir grus:
 o levande träd, levande gudsmaterial
 Mer än ekot av ett eko: Skönhet . . .

V

Just då de längsta skuggorna
 tar avsked av solen,
 eller blir till,
 är en människokropp, ett ansikte,
 ett med befrielsens lyftade vingar,
 är de ett med musikens dolda alfabet
 och blodomlopp.

Under de tre sommarsäsonger jag deltagit i Vadstena-Akademins verksamhet har jag särskilt värdesatt det grundliga planeringsarbete, varigenom den avsevärda effektiviteten i akademiens undervisning möjliggjorts.

Elovmaterialet har genomgående varit högklassigt och aktivt. Med tanke på det kulturella samarbetet de nordiska länderna emellan har Vadstena-Akademien enligt min mening synnerligen stora möjligheter att med sin verksamhet befrämja detta arbete både vad eleverna och lärarna beträffar.

Personligen står mig Vadstena-Akademien särskilt nära för den skull, att denna på sin tid i det svensk-österrikiska kultursamarbetets tecken tillkomna verksamhet enligt vad jag förstått till stor del bygger på de traditioner min numera avlidne, högt uppskattade lärare prof. Ferdinand Grossmann skapat.

Antti Koskinen

Lektor vid Sibelius-Akademien
Helsingfors

CHARLES FARNCOMBE

32 Criel Road, London, S W 18 2 E A

Fantasi Opera Society
London

Drottningholm Court Theatre
Stockholm

I offer my congratulations to the Vadstena Academy on the occasion of its tenth anniversary. Its distinctive policy to revive hitherto unknown and forgotten works of the 16th century as well as the invaluable help given to young singers and instrumentalists makes it a valuable part of the musical life of Northern Europe.

Charles Farncombe

Vadstena-Akademiens grundare Ingrid Maria Rappe och professor Ferdinand Grossmann, Wien. (Foto Magnus Johnson)

Vadstena—Akademien 10 år — kort historik

Under det senaste decenniet har den historiska miljön i Vadstena bildat ramen kring en ny musikalisk aktivitet. Det började i mycket anspråkslösa former. Nu har arrangemangen byggts ut till flera veckors sommarfestspel av ett mycket speciellt slag. Det är inte fråga om att dra samman berömda vokal- och instrumentensemble för enskilda framträdanden som kunde förläggas till vilken ort som helst. I Vadstena ger operaföreställningar och konserter redovisning för resultat som nåtts genom undervisning och programproduktion på platsen.

Initiativet liksom den fortsatta ledningen ligger hos sångpedagogen Ingrid Maria Rappe som sedan gammalt är väl förtrogen med Vadstena. Hon hade redan umgåtts med tanken att dit förlägga sommarkurser för vidareutbildning av unga musiker från olika länder, när hon förmådde sin lärare och vän Ferdinand Grossmann, känd bl a som ledare av Wiener Sängerknaben under många år, att följa med till staden. Grossmann blev förtjust i Vadstena och den skisserade planen. Han blev preses i den för ändamålet bildade "Internationella Vadstena-akademien". Efter hans död knöts den framstående teatermannen och sångaren Bernhard Sönerstedt till ledningen, men till vår saknad har nu också han avlidit. Organisatoriskt fick akademien större fasthet, då den gjordes om till en stiftelse med landshövdingen Per Eckerberg som ordförande. Han har numera efterträtt av professorn Eve Malmquist.

Organisationen omfattade från början både vokal och instrumental musik med lärare och elever från när och fjärran.

Med åren har allt större krav ställts på elevmaterialet. Undervisningen kan karaktäriseras som en "Scuola di perfezionamento". Så småningom kom huvudvikten att läggas på den sångliga sidan, eftersom operakonsten börjat odlas allt flitigare. Men ju mera krävande repertoar man givit sig i kast med, desto större vikt har man åter fått lägga också vid den instrumentala sidan. En ursprungligen rätt liten ensemble har på sistone vuxit ut till en betydande kammarorkester, som sammansatts med tanke på de historiskt märkliga verk man givit sig i kast med. Men också äldre och yngre kamarmusik har odlats flitigt.

Här kan vi inte ge en närmare redogörelse för opera- och konsortprogrammen under det gångna decenniet. Men operans repertoar måste nämnas särskilt, eftersom den vittnar om en allt klarare målsättning. I själva verket var det existensen av den väl bibehållna Gamla teatern från 1825 som lockade fram tanken på operaföreställningar. Tack vare byggnadsstyrelsens tillmötesgående har man kunnat spela på teatern under allt gynnsammare förhållanden.

Den första säsongen 1967 gick i ett österrikiskt-svenskt samarbets tecken. Den naturliga utgångspunkten blev uppsättningar som höll sig inom det kamarmusikaliska lustspelets ram. Man gav då Pergolesis "La serva padrona" och Glucks "Die Maïenkönigin". Senare har ansvaret för produktionen lagts i svenska händer, samtidigt som repertoaren fördjupats och breddats. Så följde t.ex. 1969 Purcells "Dido and Aeneas" och Monteverdis "Combattimento di Tancredi e Clorinda", två föreställningar som tilldrog sig uppmärksamhet i vida kretsar. Arnold Östman, som är akademins framgångsrika konstnärlige ledare, och Leif Söderström, som haft avgörande betydelse för Vadstena-operans formgivning, svarade för den musikaliska och sceniska ledningen.

En märklig insats gjorde man 1970 med ett verk som med full rätt kallas "den äldsta kända komiska operan", Virgilio Mazzocchis och Marco Marazzolis "Chi soffre speri". Åke Sällström, speciell kännare av sällsynta italienska 1600-talsoperor, och Arnold Östman hade redigerat framförandet i Vadstena, som därmed blev skådeplatsen för en märklig teaterhändelse. Det var veterligen första gången "Chi soffre speri" spelades efter premiäret 1639.

1971 tog man på motsvarande sätt upp ett verk från 1654: "Dal male il bene" av Marco Marazzoli och Antonio Maria Abbadini. Det uppfördes på Gamla teatern, där man — under en paus i den gammalitalienska serien — 1972 presenterade fransmannen P. Gavcaux charmerande komedi "Åktskapsffilet". Men 1973 var ensemblen tillbaka på Slottet, nu med Francesco Provenzales "Il Schiavo di sua moglie" från 1670-talet. I denna märkliga satsning var det instrumentala uppådet större och rikare facetterat än i något tidigare fall.

Den moderna musikteatern och Vadstena-akademien har skapat utmärkta kontakter. Flera för akademien nyskrivna verk har uruppförts under de senaste säsongerna: Leif Thybos "Den odödliga historien" (med libretto av Östman efter Karen Blixens novell), "Drömmen om mannen" (musik Eberhard Eysers, libretto Bertil Schift), "På Gamla teatern" (Eberhard Eysers och Torbjörn Lilliequist) och "Hjärter Kung" (Eysers och Lilliequist). Man har spelat dels i Petrus Magni-skolan, dels på Gamla teatern.

Konserter och växlande program i olika lokaler eller under bar himmel har ägt rum både i Vadstena och annorstädes i landskapet. Sommaren 1973 blev minnesvärd. Då deltog akademien med en rad evenemang i anslutning till firandet av Birgittaminnet. Det bör i detta sammanhang betonas att både Klosterkyrkan och Birgittastiftelsens vackra utrymnen inom det forna klosterkomplexet miljömässigt varit utomordentligt berikande för akademins verksamhet.

Den härovan berörda sammanställningen av operaprogrammen har gett uttryck åt akademins strävan att skapa en egen repertoarprofil med huvudvikten lagd dels på föga känd musikalisk-scenisk konst av gammalt datum, dels på en för akademien skapad nyproduktion. På detta sätt har man sökt komplettera de fasta lyriska teaternas spelplaner och väcka ett särskilt intresse för verksamheten. Och för alla de medverkande har det varit stimulerande att beträda nya eller ovanliga vägar. Det finns all anledning att räkna med kommande värdefulla insatser.

I denna koncentrerade krönika har det tyvärr inte varit möjligt att berätta om de förtäffliga unga artister som tagit del i verksamheten. För mig har det känts mycket otillfredsställande att inte nu kunna förna den individuella och positiva karakteristik som flera års levande kontakter lämnat stoff till.

Bertil Berthelson

Att forska för Vadstena – Akademien

Forskar i Vadstena är det många som gör och många som gjort sedan detta sekels början då Landsarkivet slog upp sina portar för allmänheten. Alldeles särskilt många är väl i synnerhet de med östgötskt eller småländskt påbrå, som haft tillfredsställelsen att där reda ut sina förfäders data och måhända även förehavanden. Sen finns det ju också – dock i betydligt ringare antal – de som haft en kanske ännu större tillfredsställelse av att i eller utanför Vadstena forska om staden och dess säregna historia. Men jag undrar ändå om inte den sortens tillfredsställelse är allra störst som består i att forska för Vadstena, enkannerligen dess internationella sång- och musikakademi, och få se slumrande noter och texter förvandlas till levande verklighet. Den är nog fullt jämförbar med vad återställarna av kungaborg och kloster måste ha känt . . .

Forskningen för Vadstena-akademien är ju eljest ett barn i jämförelse med den övriga som berört staden. Den började först när Ingrid Maria Rappes vokala och instrumentala akademi tillryggalagt halva sitt hittillsvarande lopp och blivit stiftelse, d.v.s. för bara fem år sedan. Det gällde då att skaffa akademien en egen historisk repertoar vid sidan av den moderna man konsekvent beslutat odla. Den som skriver dessa rader hade råkat vara bland Riksarkivets ombud vid ordnandet av Christinautställningen i Stockholm sommaren 1966 och därvid särskilt kommit att syssla med den operaprotegerande landsflyktingens vänskapliga mellanhavanden med påven Clemens IX, vilken som ung monsignore Giulio Rospigliosi till Barbiniernas och många andras – bl.a. Mazarins och Miltons – klart uttryckta förtjusning år 1637 uppfunnit den komiska operan genom att fritt efter Decamerone skriva libretton till "Falken" med musik av det begåvade teamet Mazzocchi och Marazzoli. Såvitt utronas kunde, hade "Falken" aldrig spelats sedan den under namnet "Den som lider får hoppas" haft sin lika succébetonade reprispremiär två år senare.

Vad var då naturligare än att föreslå uppförandet av detta verk, med dess anknytning till den andra av våra kvinnliga romerska stotheter, i Birgittas Vadstena? Akademiens styrelse tyckte faktiskt också detta och uppdraget att forska utdelades omedelbart.

Det var spännande att redan samma höst få beträda vaticanen i nya forskningsärenden, ännu mera spännande när på förhand inhämtade källangivelser inte stämde, men en oändlig lättnad när "Falkens" vackra handskrift i 1639 års version dock slutligen kunde plockas fram. Vad dolde sig av klanglig verklighet bakom dessa prydliga sångnoter och denna besiffrade bas? Så mycken tid till klangfantasier blev det ju inte, det var bara att med den hjälpsamme forskarprefekten Monsignore Ruyschaerts pådrivande hjälp låta snabbast kopiera manuskriptet och för säkerhets skull även den i Santa Cecilia-konservatoriet i Rom strax efteråt påträffade avskriften av Rospigliosis spanskinfluerade musikaliska kommedi "Av ont kommer gott" från 1654, vilken enligt påskrift på titelbladet "flera gånger spelades inför drottningen av Sverige".

Det allra mest spännande före den första "operaåteruppväckelsen" i Vadstena med "Falken" var dock åtminstone för undertecknad de koncentrerade timmar av alltmera uttalad entusiasm, när materialet hemrna hos vår regissör Leif Söderström i januari 1970 genomgicks av denne, Arnold Östman, Ingrid Maria Rappe och mig. Vi blev tämligen säkra på att operan kunde bli en framgång. Att den verkligen blev det är ju omvitnat, men att projektet blev realiserbart på så kort tid som till sommaren 1970 berodde främst på det fantastiska arbete den förstnämnda duon tillsammans med en ung entusiastisk ensemble utträttade och som de båda upprepade följande år med "Av ont kommer gott", vilken ju också vedertörs äran av ett Drottningholmstågspel.

Den första forskningsresan gav aptit på flera och dess framgång privilegiet att få med sig Arnold Östman med hans otroligt snabba upplåtning av också mycket summariska "klaverutdrags" reella innehåll och hans ofelbara universalkonstnärliga omdöme. Vår första resa tillsammans skänkte oss återupplivandet av Neapels underbara Provenzale i fjol, vår som jag hoppas blott lillsvidare sista gav oss den värsta chock vi drabbats av i vår gemensamma verksamhet, när vi på morgonen den 11 oktober 1973 möttes vid ett natten förut eldharjat San Pietro a Majella, det palats som inhyser Neapelkonservatoriet.

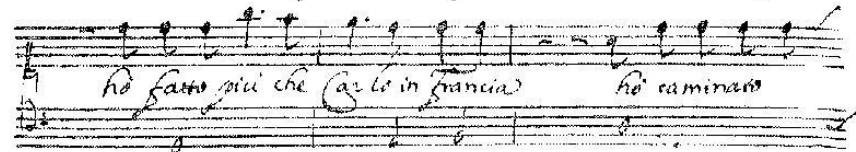
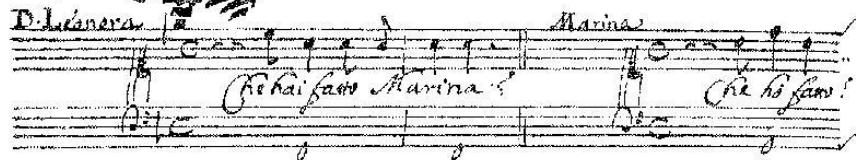
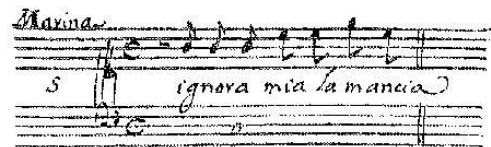
Var det forskarvansinne att dra en lättnadens suck, när vi hörde att "bara" Cileas jätteorgel från 1925 och en del gamla oersättliga instrument och porträtt blivit lägoras rov, medan som genom ett under elden hejdats inför det mest brännbara av allt, de gamla manuskripten i biblioteket?

Alltnog, medan jag i avvaktan på att bli insläppt i det sistnämnda – vilket kom att dröja – ägnade mig åt mera teoretiskt musikhistoriska studier, för Arnold Östman till Vatikanen och lät en teoretisk spekulation bli verklighet i och med fyndet av en Salomcopera av Stradella, denna äventyrlige barockromare, som även han började som en av drottning Christinas skyddslingar. Vi vågar nästan hoppas att hans judiska prinsessa om något år skall kunna bli en lika stor sensation som Richard Strauss' för 70 år sedan.

Ake Sällström

Scena Quinta
D. Leonora, Marina

En sida ur 1600-talsoperan Dal Male il Bene som vi arbetat med utifrån en 1700-talsavskrift.

Vadstena klosters gästhem

I landets märkligaste
hotellmiljö.

Ett av Sveriges 20

★★★★ Rumshotell

Konferenser - Vigselkapell
från 1300-talet - Festmåltider

Ring Vadstena
0143/115 30 växel

Arnold Östman och fil.dr Åke Sällström har tillsammans svarat för framtagningen och restaureringen av de 1600- och 1700-talsoperor som spelats i Vadstena.

TURISTER! Gör ett besök i

Wetterheds

BOK O. PAPPERSHANDEL
Vadstena Tel. 0143/10094

Grundad 1876

Där finner Ni ett rikhaltigt urval av
BÖCKER OM DEN HELIGA BIRGITTA
IN- OCH UTLÄNDSK LITTERATUR
SEMESTERLITTERATUR
VYKORT OCH KARTOR
FILM OCH KAMEROR

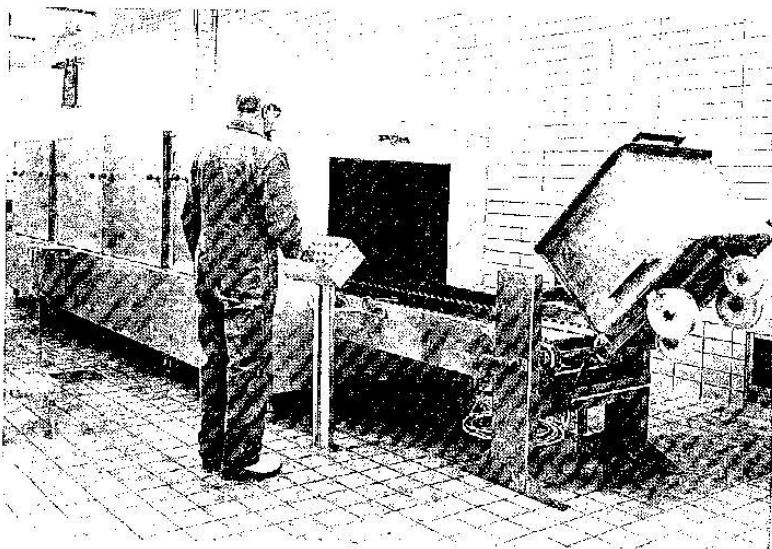
Bostadsstiftelsen PLATEN Motala

bygger och förvaltar bostäder i
kommunal regi utan vinstintresse.

Japansk aften 1966 på Gamla Teatern (Foto Magnus Johnson)

INDUSTRI- DISKMASKINER

FÖR MASKINDISKNING AV
FORMAR, BACKAR m.m.

FREDRIKSONS
VERKSTADS AKTIEBOLAG
BOX 148 592 00 VADSTENA
TEL. 0143/114 40 TELEX 5567 FREDVK-S

Birgitta Kallenberg och Jan B.Nessler i Den odödliga historien av Leif Thybo. Uruppförande på Petrus Magni-scenen sommaren 1971. Föreställningen gästspelade i Søllerød i Danmark och sändes av Danmarks Radio.

Man har bedt mig om et par linier i anledning af Vadstena-Akademien 10-års jubilæum – "Gärna något helt personligt tænkt".

Ja, det kan faktisk kun blive helt personligt. Jeg glemmer aldrig den tropisk varme sommerdag i 1970 da man dumpede ind til en af prøverne på "Chi soffre sperti", Mazzochis og Marazzolis korniske opera, som indtil nu blot have været et navn, dunkelt crindret fra sene nætters hektiske musikhistorie-repetition engang i en grå fortid. Men her genopstod dette herlige musikværk altså, lyslevende og vitalt, båret frem af samtlige medvirkendes inspiration.

Komponister er jo – som man ved – et mærkværdigt egocentrisk folkefærd, og da den første betagelse havde lagt sig, opstod den tanke meget hurtigt hos mig: "So ein Ding muss ich auch haben". Det blev nu ikke præcis so ein Ding, men en ny opera blev det i al fald, for kapelmesteren Arnold Östman, instruktøren Leif Söderström og jeg fandt snart hverandre i ønsket om at lave en kammeropera til uropførelse på Vadstena-scenen, og et år senere havde "Den udødelige historie" efter Karen Blixen premiere i Vadstena.

Det blev et inspirerende samarbejde, ikke blot med de to herrer, men med alle som var med til at virkeliggøre projektet. Og det blev heldigvis ikke sidste gang, jeg kom til at arbejde sammen med Vadstena-Akademien og færdes i disse stimulerende omgivelser.

Leif Thybo

Finna nya vägar för kulturell verksamhet

I kulturpropositionen kan man läsa följande:

”Det konstnärliga arbetet består många gånger av fortlöpande försök och experiment. Detta är ett arbete som måste få bedrivas utan att efterfrågan är säkrad. Samhället måste genom insatser för enskilda och grupper av kulturarbetare garantera att dessa under viss tid får möjlighet att inrikta sig på experiment och förnyelse utan krav att kunna försörja sig på denna verksamhet.”

Jag tror inte att någon vill ifrågasätta de här formuleringarna. Däremot kanske man vill göra vissa ytterligare kommentarer. Det finns i varje kulturell experimentverksamhet ett stadium, som är särskilt känsligt. Den eller de som har ansvaret för försöket är osäkra på bärkraften i sina idéer och de är kanske ännu mera osäkra på hur det som de vill göra skall uppfattas av andra. Man arbetar kanske inte från början med tanke på en bestämd publik och när man småningom möter en publik undrar man om man skulle gått ut på ett annat vis, om det hade funnits mera närliggande medel för att förverkliga intentionerna.

Till detta kommer att man under experimenttiden i hög grad måste lita på många människors idealitet. Det går sällan att få fram ekonomiskt stöd i tillräcklig omfattning förrän en verksamhet har fått en relativt bestämd profil och de anslag och bidrag som finns kanske inte är anpassade för den nya verksamhet som man har satt igång med.

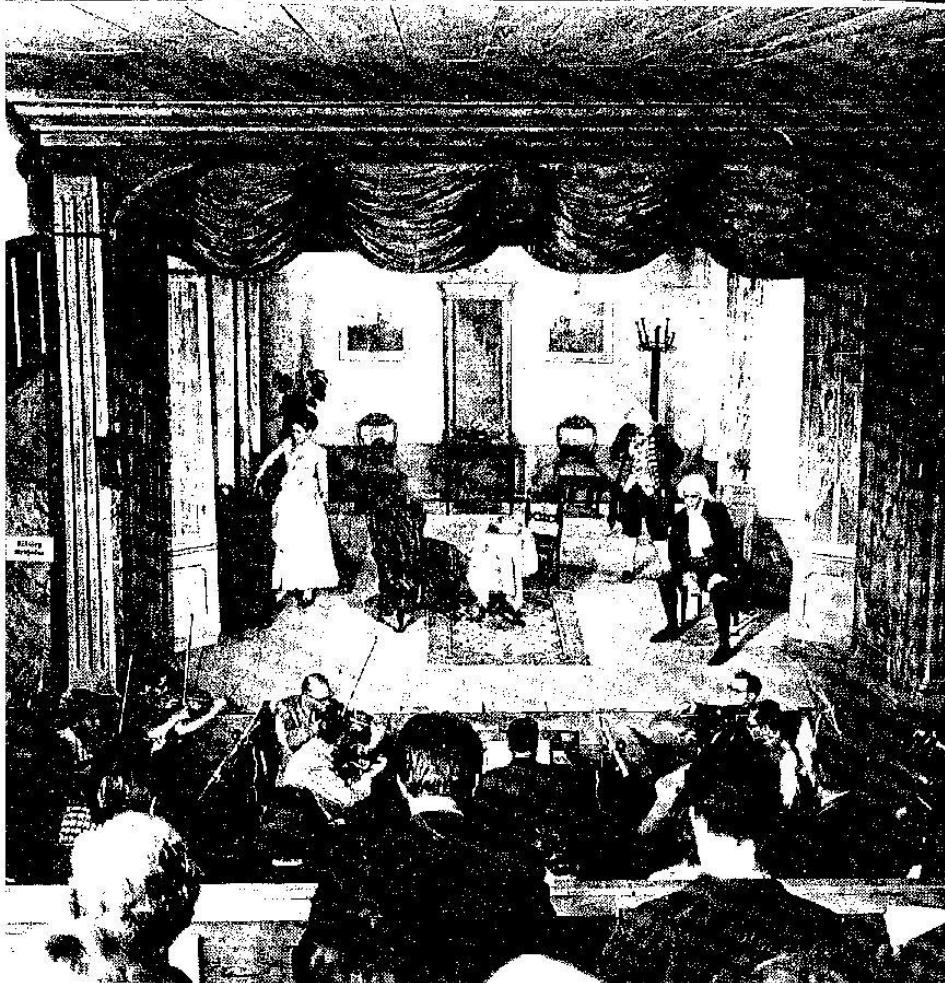
Hell kommer vi nog aldrig ifrån sådana här initialsvårigheter för konstnärliga experiment. Men jag tror att förståelsen för experimentets betydelse har ökat avsevärt under senare år. Man skriver t ex direkt i kulturpropositionen att här liksom inom andra områden måste man tolerera att försök misslyckas och man försöker finna anslagsformer, som i mindre grad än tidigare skall binda verksamheter vid utstakade metoder. Vadstena-Akademiens insatser är ett ovanligt intressant och spännande exempel på hur en experimentell verksamhet inom kulturlivet kan utvecklas. Här kombinerar man på ett mycket okonventionellt sätt forskning, utbildning och konstnärlig gestaltning inom ett viktigt område på ett sätt som i hög grad har verkat stimulerande för det svenska musiklivet och som har givit Östergötland och Vadstena en spännande sommarverksamhet.

Vadstena-Akademiens aktiviteter är idag välkända och erkända och har bedömts mycket positivt i officiella sammanhang t ex i Teater- och Musikrådets musikteaterutredning. I ”Kulturpolitik i Östergötland – riktlinjer för framtiden” har man med stort eftertryck slagit fast vilken fin insats som Akademien har gjort och vilken betydelse den kan få i framtiden.

Det betyder inte att alla svårigheter är övervunna. Det är riktigt att beskriva Akademiens situation på det sättet att man nu har kommit till den kritiska punkt, där verksamheten har fått en sådan omfattning att man inte längre i samma utsträckning som tidigare kan bygga på frivilliga eller nästan frivilliga insatser, utan frågor som rör finansiering, organisation och långtidsplanering obönhörligt tränger sig fram.

Jag skall inte göra några förutsägelser om den kommande utvecklingen, men jag tror att Akademien kan ha nytta av att vi nu inom kulturpolitiken har kommit fram till ett skede, när det börjar allmänt accepteras att staten, landstingen och kommunen på ett fruktbart sätt kan samarbeta för att stödja idéarbete och initiativ av det slag som Vadstena-Akademien representerar.

Paul Lindblom

La Serva Padrona (1733) av G.B.Pergolesi på Gamla Teatern sommaren 1967 (Wenche Aukner, Torbjörn Lilliequist och Bo Armand Olsson) (Foto Magnus Johnson)

Musikkådespel presenterade i Vadstena 1967 - 74

C.W. Gluck	Die Maieukönigin/Värdrottningen
G.B. Pergolesi	La Serva Padrona/Ett litet huskors (1733)
D.Cimarosa	Il Matrimonio Secreto/Det hemliga äktenskapet (1792)
H. Purcell	Dido and Aeneas (1689)
C.Monteverdi	Combattimento di Tancredi e Clorinda/Tancredis och Clorindas kamp (1624)
V. Mazzocchi- M. Marazzoli	Il Falcone/Falken (Chi Soffre Spert/Den som lider får hoppas) (1639)
L. Thybo	Den odödliga historien (1971)
A.M. Abbati- M.Marazzoli	Dal Male il Bene/Av ont kommer gott (1653)
P.Gaveaux	Le Traité Nul/Äktenskapsfifflet (1793)
F. Provenzale	Il Schiavo di Sua Moglie/Sin hustrus slav (1673) Stellidaura (1678)
S.D. Sandström	På Finsta sommaren år 1316 (Birgittamusik I) (1973)
E.Eyser	Drömmen om mannen (1972) Hjärter Kung (1973) Sista Resan (1973)
D. Cimarosa	Lo Sposo Senza Moglie/ Bruden som försvann (1784)
S.E. Bäck	Just då de längsta skuggorna . . . (1974)

Regissörer:

Hanns Zimmerl, Österrike	La Serva Padrona, Det hemliga äktenskapet, Die Maieukönigin
Leif Söderström, Sverige	Dido and Aeneas, Den odödliga historien, Dal male il bene
Per Fosser, Norge	Drömmen om mannen, Äktenskapsfifflet
Hans Elfvin, Sverige	Sin hustrus slav
Torbjörn Lillicquist	På gamla teatern (Hjärter Kung, Bautastenius)

Regissörer (forts)

Göran Järvefelt	Stellidaura
Per Erik Öhrn	Bruden som försvann

Scenografer:

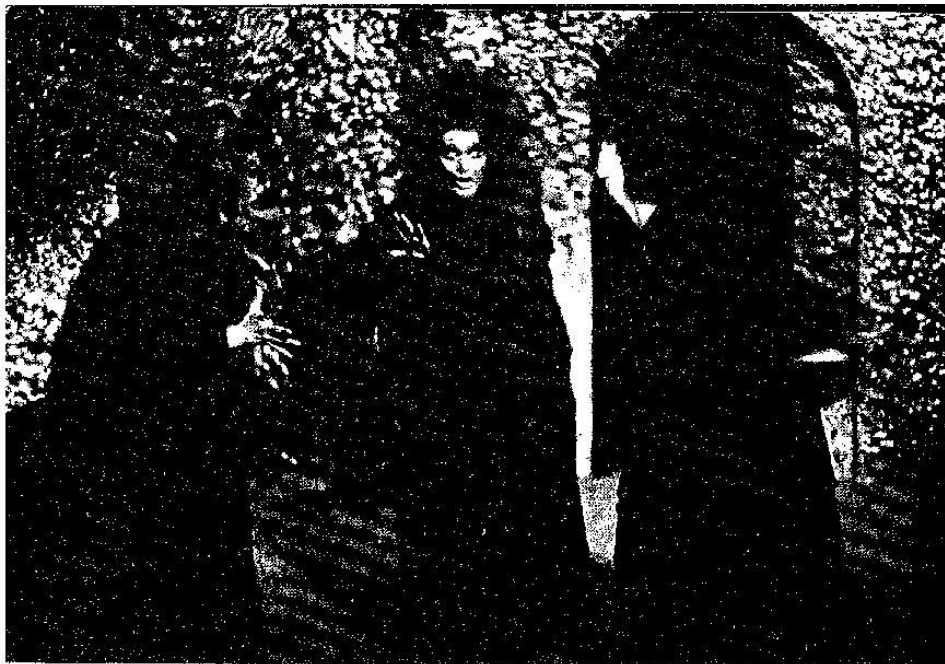
Elisabeth Beijer, Agneta Johansson, Barbro Karnfält

Sin Hustrus Slav av F.Provenzale (1673) på Vadstena slott sommaren 1973. (Siv Sjöberg, Anita Soldh och Catharina Olsson). Föreställningen spelades in av Sveriges Radio. (Foto Lars Lande)

Under de gångna åren har följande lärare – här uppräknade i kronologisk ordning – verkat vid akademien och bidragit till dess utveckling:

Ferdinand Grossmann	Österrike	Åke Sällström	Sverige
Ingrid Maria Rappe	Sverige	Antti Koskinen	Finland
Jan Zanton	Sverige	Conny Borg	Sverige
Arne Bertelsen	Danmark	Poul Gnat	Norge
Johan van Beek	Holland	Guido Vecchi	Sverige
Augustin Kubizek	Österrike	Hanna Ludwig	Österrike
Sadako Sasaki	Japan	Gunilla Flinck	Sverige
Arnold Östman	Sverige	Lars Brodin	Sverige
Walter Moore	U.S.A.	Predrag Novovic	Sverige
Per Enevold	Danmark	Åke Hedlund	Sverige
Karl Etti	Österrike	Lennart Sköld	Sverige
Karl Barylli	Österrike	Alf Petersén	Sverige
Margrete Enevold	Danmark	Hlsa Österling	Sverige
Inga-Lill Sannfrid	Sverige		

Bildtext överst t.v. Dido och Aeneas av H Purcell (1689) på Gamla Teatern sommaren 1969. (Gunilla Söderström m.fl.) (Foto Wayne George)

Bildtext underst t.v. Helena Dösc och Hans Josefsson i Dal Male il Bene (Av ont kommer gott) av Abbatini-Marazzoli (1659) på Gamla Teatern sommaren 1971. Föreställningen gästspelade på Drottningholmsteatern samma år. (Foto Magnus Johnsson)

Några medverkande

Gemenskap och spelglädje präglar hela Vadstena-Akademins arbete. Få kan som Arnold Östman genom sitt lugn och sin härliga optimism få alla att göra sitt allra bästa.

Barbro Lindvall
musiker

Provenzale i gullregnstrådet, Sven Erik Bäck i syrenbersån, krumhorn på en flotte i Vättern, skungummi och frigolit på Vadstena slott. Den förföriska revolutionen på Gamla Teatern. Det bl.a. är Vadstena-Akademien.

Per Erik Öhrn
regissör

Fjärran från den vardagliga rutinen, i en idyllisk sommarstad som Vadstena, blir koncentrationen på arbetet stor och man når snabbt resultat. Hela arbetssituationen främjar också en stark gemenskap.

Siv Sjöberg
sångerska

Sommarkurserna i Vadstena har för mig framför allt inneburit detta ovärderliga att få lära och arbeta i hela, offentliga operauppsättningar. Under min studietid har dessa fungerat som en mätare på mitt kunnande och visat vad jag borde arbeta vidare på under året.

Torbjörn Lilliequist
sångare, librettist,
regissör

Torbjörn Lilliequist i Äktenskapsafflet av P. Gaveaux (1793) sommaren 1972 på Gamla Teatern. Föreställningen gästspelade i Stockholms parkteater hösten 1973. (Foto Lars Lande)

Stiftelsen Internationella Vadstena-akademiens styrelse 1974

Eve Malmaquist, professor, Linköping

ordförande

Ingrid Maria Rappe, Bjarred

ve ordförande, kassaförvaltare

Astrid Lande, Stockholm

sekreterare

Gunnar Sträng, redaktör, Vadstena

ve sekreterare

Åke Berg, ambassadssekreterare, UD

Bertil Berthelson, f. överantikvarie, Stockholm

Per Lidqvist, rektor, Vadstena

Nils Olof Franzén, direktör, Stockholm

Göran Grefbäck, kyrkoherde, Vadstena

Stig Lindman, redaktör, Vadstena

Thore Pettersson, direktör, Motala

Åke Sällström, fil.dr, Göteborg

John Zacharias, teaterchef, Norrköping

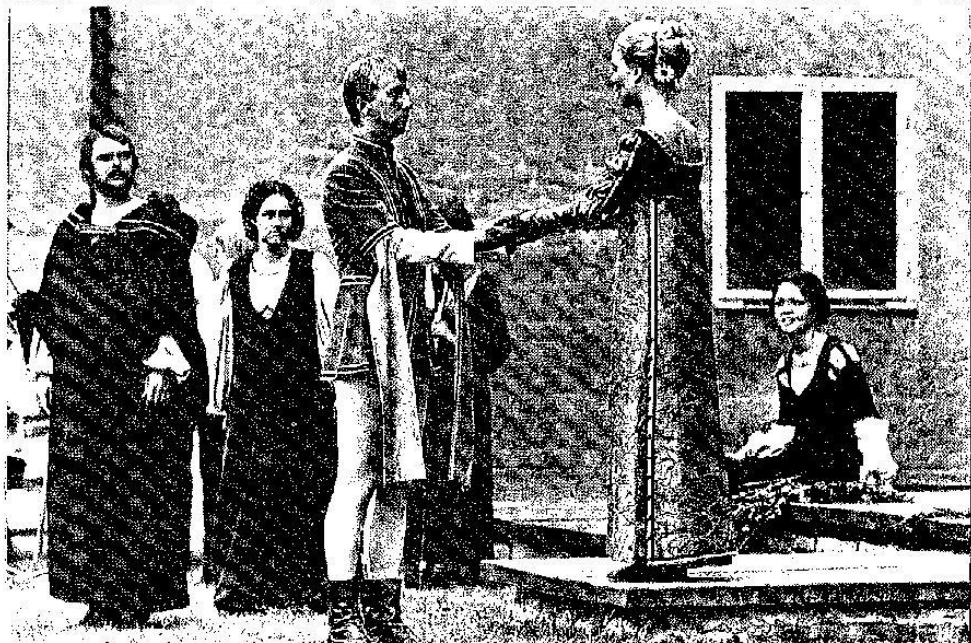
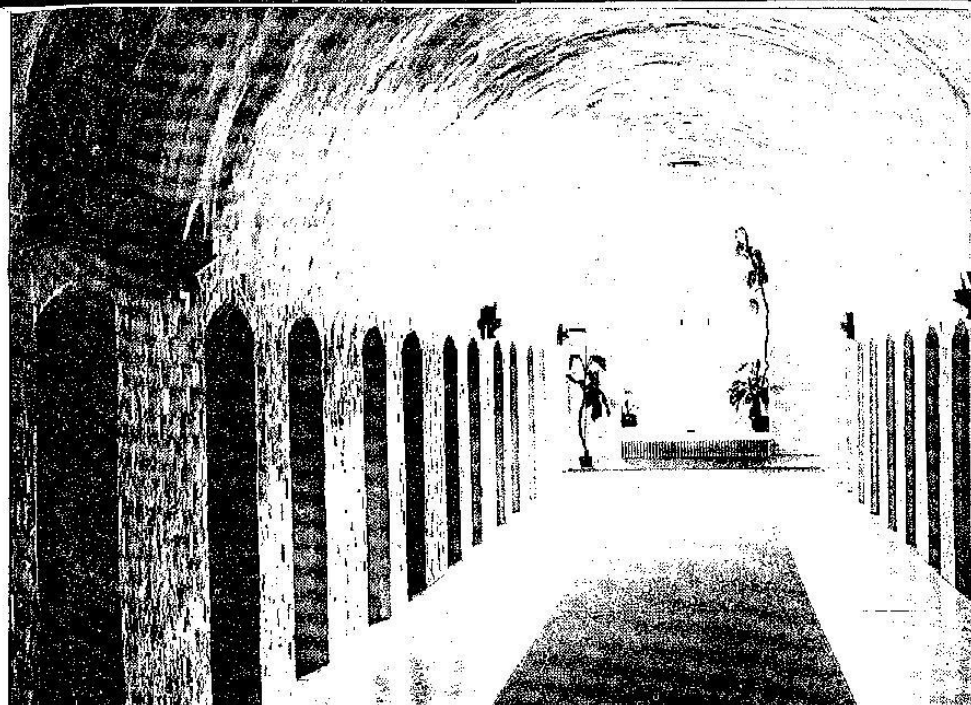
Revisorer: Albin Ledin, Karl-Gustaf Stoltz

I Dormitoriet i det gamla Birgitta-klostret uruppfördes 1973 Leif Thybos nykomponerade musik till den gamla Birgitta-hymnen Rosa rorans bonifatem. (Foto Lars Lande)

Samma sommar uruppfördes ytterligare tre nykomponerade verk: Regina coeli av Stig Gustav Schönberg i Klosterkyrkan, På första sommaren år 1316 av Sivar Arnér och Sven David Sandström samt Hjärter Kung av Torbjörn Lilliequist och Eberhard Eysler på Gamla Teatern.

Bilden visar Birgitta-spelet på Nunnornas gräsgård (Lars Erland Holmlund, Anita Soldh, Jan de Laval, Liselott Lindeborg och Eya Hallberg. Foto Åke Svensson)

Alla verken har spelats in på grammfonskiva i samarbete med Rikskonserter, skivmärke Caprice.

Konstutövning är i sig själv – i alla former – ett studium och ett experiment och resultatet av ett sådant arbete är något nytt, en ny erfarenhet av något slag. Den levande konsten är först och främst vår egen, den vi själva gör nu. Men den är också den historiska konsten, som är ett uttryck för den tanke, som har sina rötter i andra situationer än vår.

Tanken bakom Vadstena-Akademiens sammansmältning av forskning, studier och produktion, liksom sammanförandet av olika konstnärskategorier, är att stimulera till en kringsyn och en nyfikenhet.

Trots den korta verksamhetstiden är det en livsbetingelse att avsätta nya föreställningar. Vår första tanke är inte att den eller den pjäsen skall locka publik under så eller så lång tid – utan att det eller det srycket skall innebära en ny erfarenhet, som måste stimulera oss och dem vi når. Artisternas egen utveckling är viktig, resultaten av arbetet, liksom de krav vi vill möta publiken med. Vi har alltså krav på Er. Men vi menar inte att vi själva har lyckats. Än!

Arnold Östman

Karin Dungal får representera alla de unga, skickliga musikstuderande, som medverkat i Vadstena-Akademiens föreställningar och konserter. (Foto Wayne George)

PROGRAM 1974

må	1 juli	kl. 21	Rådhuset, konsert
on	3 "	" 20	Radioutsändning fr. föreg. år "Sin hustrus slav"
fr	5 "	" 20	Nässja, lägerbål vid stränder ^{x)}
fr	5 "	" 20	Klosterkyrkan, sommarmusik ^{x)}
lö	6 "	" 16	Övraliddagen ^{x)}
lö	6 "	" 20	Gamla Teatern PREMIÄR "Bruden som försvann"
sö	7 "	" 15	Kungasalen, konsert (fri entré)
sö	7 "	" 20	Gamla Teatern, förest. "Bruden som försvann"
ti	9 "	" 20	" " " " " "
on	10 "	" 20	" " " " " "
on	10 "	" 19	Hannparken, trivselkväll ^{x)}
to	11 "	" 15	Wasagården pensionärshem, konsert (intern)
fr	12 "	" 20	Klosterkyrkan, sommarmusik ^{x)}
fr	12 "	" 20	Gamla Teatern, förest. "Bruden som försvann"
lö	13 "	" 20	" " " " " "
sö	14 "	" 14	Slottet, konsert
sö	14 "	" 20	Järnevid, lägerbål vid stränder ^{x)}
sö	14 "	" 20	Gamla Teatern, "Bruden som försvann"
ti	16 "	" 20	" " " " " "
on	17 "	" 20	" " " " " "
fr	19 "	" 20	" " " " " "
lö	20 "	" 20	" " " " " "
sö	21 "	" 20	" " " " " "
on	24 "	" 19	Hannparken, trivselkväll ^{x)}
on	24 "	" 21	Rådhuset PREMIÄR "Sista Resan" + utställning
fr	26 "	" 20	Klosterkyrkan, sommarmusik ^{x)}
fr	26 "	" 21	Rådhuset, förest. "Sista Resan" + utställning
sö	28 "	" 21	" " " " " "
må	29 "	" 21	" " " " " " prel. + utställning
on	31 "	" 20	Slottet PREMIÄR "Stellidaura"
fr	2 aug	" 20	Slottet, förest. "Stellidaura"
fr	2 "	" 20	Klosterkyrkan, sommarmusik ^{x)}
lö	3 "	" 20	Slottet, förest. "Stellidaura"
sö	4 "	" 15	Slottet PREMIÄR "Just då de längsta skuggorna"
ti	6 "	" 20	Slottet, förest. "Stellidaura"
on	7 "	" 16	Slottet, förest. "Just då de längsta skuggorna"
on	7 "	" 19	Hannparken, trivselkväll ^{x)}
on	7 "	" 22	Dormitoriet Midnattskonsert
fr	9 "	" 20	Slottet, förest. "Stellidaura"
fr	9 "	" 20	Klosterkan, St Remberti Kantorei lysk kör ^{x)}
lö	10 "	" 15	Slottet, förest. "Just då de längsta skuggorna"
lö	10 "	" 20	Slottet, förest. "Stellidaura" prel.
sö	11 "	" 15	Slottet, förest. "Just då de längsta skuggorna"

^{x)}Hj Vadstena-Akademien

Reservation för eventuella ändringar

BILJETTER och ytterligare information erhålles från VADSTENA
TURISTBYRÅ, 0143 - 123 05, Rådhuset, 592 00 Vadstena
MOTALA TURISTBYRÅ-RESO, 0141 - 166 50 St torget, Motala

Chi Soffre Speri – Den som lider får hoppas av V. Mazzochi-M. Marazzoli (1639) på
 Vadstena slott sommaren 1970 (Helge Lannerbäck och Erik Svelberg)